

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Uitgangspuntennotitie 2024

Uitgangspunten voor de praktijk

Versienummer:
Datum:

1.3
22 februari 2023

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Productnummer	
Omschrijving	Uitgangspuntennotitie 2024
Status	Conceptversie 1.3
Datum	22 februari 2023
Opdrachtgever	Deelnemende partijen ODMH Vast te stellen in het AB ODMH d.d. 9 maart 2023
Opgesteld door	Sake Kuipers

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Wetgeving en transitieopgaven	5
2	Algemeen	6
2.1	Omgevingsdienst Midden-Holland	6
2.2	Doorontwikkeling omgevingsdiensten in Zuid-Holland.....	6
2.3	Interbestuurlijk Programma versterking VTH stelsel	7
3	Omgevingswet.....	8
3.1	Omgevingswet.....	8
3.2	Uitvoering Omgevingswet	8
3.3	Doorwerking bodem in Omgevingswet.....	8
3.4	Opstellen maximale invulling industrieterreinen	9
3.5	Doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet	9
4	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	10
5	Transitieopgaven	11
5.1	Regionale Energiestrategie (RES) Midden-Holland	11
5.2	Warmtetransitie	12
5.2.1	Verkenningbuurten: ondersteuning planvorming en participatie	12
5.2.2	Wet- en regelgeving collectieve warmtevoorziening	12
5.2.3	Nationale programma's	12
5.3	Actualisatie Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	12
5.4	Bodemenergiebeleid	13
5.5	Ontwikkelingen circulaire economie (CE).....	14
5.5.1	Beleid en uitvoering worden concreet	14
5.5.2	Vier speerpunten van provincie en gemeenten in Midden-Holland	15
5.6	Waterstof in de regio Midden-Holland	15
5.7	Klimaatadaptatie	16
5.8	Advisering duurzaamheid door Bouw- en Woningtoezicht	17
5.9	Vergunningverlening agrarisch.....	17
5.10	Monitoring duurzaamheid	17
6	Digitalisering en overheidscommunicatie	18
6.1	Doorontwikkeling digitale dienstverlening	18
6.2	Wet open overheid	18
6.3	Chemische bodemkwaliteit in de Basisregistratie Ondergrond (BRO)	18

6.4	Uitbreiden Bodematlas	19
7	Overige onderwerpen	20
7.1	Stikstofproblematiek	20
7.2	Aanpak ondermijning.....	20
7.3	Grondwaterkwaliteit en Europese Kaderrichtlijn Water.....	20
7.4	Water en bodem sturend	21
7.5	Huisvestingsverordening	21
7.6	Erfgoed brede advisering	22
7.7	Implementatie asbestrichtlijn bij tijdelijke uitplaatsing grond	22

1 Inleiding

In de Uitgangspuntennotitie 2024 beschrijven wij de ontwikkelingen die vanaf 2024 van invloed zijn op de uitvoering van onze werkzaamheden. Dit kan aanleiding zijn om het aanbod van onze producten voor onze opdrachtgevers aan te passen. Deze notitie is in overleg met de leden van de adviescommissies tot stand gekomen.

Deze notitie is geschreven vanuit de optiek van de gemeenten en de provincie. Het gaat om de ontwikkelingen in het fysieke domein die op onze opdrachtgevers afkomen. Waar moeten zij op inspelen en wat betekent dit voor de uitvoering van de taken van de ODMH?

De uitgangspunten zijn input voor de jaarprogramma's 2024, die we in het derde kwartaal van 2023 samen met de opdrachtgevers opstellen.

1.1 Wetgeving en transitieopgaven

Naar alle waarschijnlijkheid gaan in 2024 zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht. Deze wetten hebben onder andere impact op de manier van werken, de werkprocessen, digitaliseringstrajecten, de dienstverlening, maar ze hebben ook een financiële impact. Zeker de eerste jaren van de transitieperiode van de Omgevingswet maken gemeenten hun nieuwe omgevingsplannen en maken ze keuzes over de zogenaamde bruidsschatregels. De ODMH ondersteunt dit proces met inhoudelijke adviezen.

Naast deze twee nieuwe wetten, hebben het Klimaatakkoord en de landelijke duurzaamheidsambities grote invloed op de werkzaamheden van de gemeenten, provincie en de ODMH. De transitie naar een klimaatneutrale regio is nauw vervlochten met thema's als klimaatadaptatie, energiecontroles bij bedrijven, mobiliteitsvraagstukken, circulaire economie, aardgasvrije wijken, duurzame landbouw en stikstofproblematiek.

De uitdagingen zijn groot en met elkaar vervlochten. De opgaven zorgen voor een ingewikkelde puzzel op het vlak van de ruimtelijke ordening. Tegelijkertijd biedt dit daarmee ook kansen voor een verdere integraliteit in de uitvoering, maar ook een grotere transparantie naar en participatie van burgers en bedrijven. Deze integraliteit vinden we terug in de beleidsmatige keuzes die door gemeenten en provincie worden gemaakt. De ODMH is zich bewust van de integraliteit van deze ontwikkelingen en intern wordt hier op gestuurd.

Beleidsmatige keuzes voor deze grote opgaven liggen bij de gemeenten en de provincie. De ODMH ondersteunt vanuit de aanwezige kennis en beschikbare data. Door middel van vergunningverlening, toezicht en handhaving vindt borging plaats van het wettelijk traject.

2 Algemeen

2.1 Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een **veilige, duurzame en gezonde leefomgeving**. Dit doen wij door de uitvoering van de milieutaken voor de hele regio en de provincie Zuid-Holland en de bouw- en woningtoezichttaken voor de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Zuidplas, Waddinxveen en de provincie Zuid-Holland.

Bij de ODMH werken per 1 januari 2024 ruim 200 medewerkers. De Omgevingsdienst heeft vier afdelingen: Bedrijven, Expertise, Bouw- en Woningtoezicht en Bedrijfsvoering.

De ODMH kenmerkt zich door een gedegen bedrijfsvoering, het leveren van hoge kwaliteit (ISO gecertificeerd) en veel kennis en ervaring met taken in de fysieke leefomgeving. De ODMH staat 'met de

voeten in de klei' en weet wat er speelt in de fysieke leefomgeving.

Wij zetten ons in op versterking van de dienstverlening, ook in relatie tot de Omgevingswet. De uitvoering van de Omgevingswet vindt voor een groot gedeelte via dit spoor plaats.

In de digitale jaarrapportages besteden wij aandacht aan de outcome-resultaten. Op welke manier dragen wij bij aan het bereiken van de doelen van de gemeenten en provincie voor de fysieke leefomgeving.

Zowel de gemeenten, provincie als de ODMH merken op dit moment de krapte op de arbeidsmarkt. Gezamenlijk met de overige omgevingsdiensten in Zuid-Holland zet de ODMH in op arbeidsmarktcommunicatie ('De betere wereldbaan'), bijvoorbeeld door het vormgeven van traineeships voor jonge professionals en bieden we plaatsen aan voor stagiairs om ervaring op te doen in het fysieke domein. Daarnaast bieden we de mogelijkheid een interne opleiding te volgen voor vergunningverlening en toezicht BWT.

2.2 Doorontwikkeling omgevingsdiensten in Zuid-Holland

De omgevingsdiensten binnen Zuid-Holland werken op verschillende vlakken samen. In het kader van de doorontwikkeling van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland en het onderzoeksrapport van de commissie van Aartsen is bestuurlijk een uitvoeringsplan opgesteld. De vijf diensten werken samen op het vlak van behoud en ontwikkeling van kennis en op de uitwisseling van digitale informatie. Verdere vindt samenwerking plaats op Externe Veiligheid, Communicatie, VTH (altijd actuele digitale vergunning), stikstofproblematiek en PFAS. Deze samenwerking continueren wij en waar mogelijk breiden we dat uit.

2.3 Interbestuurlijk Programma versterking VTH stelsel

De samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland past volledig binnen het landelijk Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het gehele VTH stelsel in Nederland

Het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH) volgt op de tien aanbevelingen die door de onderzoekscommissie van Aartsen zijn uitgebracht over het VTH stelsel in Nederland. Deze aanbevelingen zijn ondergebracht in zes pijlers. Eind 2022 zijn door het Rijk middelen uitgetrokken om de aanbevelingen uit te voeren en het stelsel te versterken. Het Interbestuurlijk Programma VTH is eind 2022 begonnen en loopt door in 2023/2024. In het IBP VTH zijn zowel het Rijk, de koepels als ook de vereniging van Omgevingsdiensten (ODNL) betrokken. De ODMH is actief betrokken bij een aantal van de pijlers uit het IBP VTH.

Het IBP VTH is eind 2022 gestart en onderdelen van dit programma worden ook in 2024 uitgevoerd en zullen consequenties hebben voor de wijze van uitvoering van werkzaamheden door de ODMH.

3 Omgevingswet

3.1 Omgevingswet

In 2024 is de Omgevingswet waarschijnlijk in werking getreden.

De ODMH ondersteunt en adviseert in de transitieperiode. Deze eindigt eind 2029, maar gemeenten kiezen ervoor ruim voor die periode klaar te zijn. Ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft het huidige regionaal overleg Omgevingswet bestaan om de eerste praktijkervaringen te bespreken.

3.2 Uitvoering Omgevingswet

Alle zes gemeenten en de provincie Zuid-Holland hebben in 2024 een vastgestelde Omgevingsvisie. De provincie heeft ook haar Omgevingsverordening gereed.

De gemeenten gaan in 2024 over tot het verder vormgeven van de Omgevingsplannen. De transitieperiode om tot een volledig Omgevingsplan voor het hele grondgebied van de gemeente te komen, loopt tot 31 december 2029.

De ODMH heeft veel expertise en data beschikbaar over een groot aantal thema's die terugkomen in de Omgevingsplannen. De ODMH ondersteunt de gemeenten actief bij het vormgeven van de Omgevingsplannen.

Hierbij adviseert de ODMH ook hoe om te gaan met de zogenaamde 'bruidsschatregels'. Deze, meer dan 600 regels zijn door het Rijk bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het Omgevingsplan ingebracht om een 'handhavinggat' te voorkomen. Tijdens de transitieperiode moeten gemeenten keuzes maken hoe ze om gaan met de bruidsschatregels. Ze kunnen de regels meenemen in het uiteindelijke Omgevingsplan, maar ze mogen ook besluiten om een gedeelte van deze regels te veranderen of te laten vervallen.

3.3 Doorwerking bodem in Omgevingswet

De verwachting is dat in 2024 de Omgevingswet in werking is. In beginsel vormen de rijksregels, de eerdergenoemde bruidsschatregels van het Rijk en de voorbeschermingsregels van de provincie, aangevuld met een beperkt aantal lokale regels, het nieuwe wettelijke kader voor het uitvoeren van de bodemtaken.

Gedurende de transitieperiode van de Omgevingswet wegen gemeenten af op welke manier de bruidsschatregels en voorbeschermingsregels worden ingepast in het omgevingsplan. Bij voorkeur doen we dit regionaal.

Voor veel bodemtaken gelden de rijksregels als vertrekpunt en vooralsnog als standaard. Via maatwerk, gebiedsgericht of individueel, mag onderbouwd worden afgeweken van de standaard. De ODMH stelt voor in beginsel terughoudend om te gaan met het aantal maatwerkregels en eerst ervaring op te doen met de standaard.

Advisering, toetsing, toezicht en handhaving moeten vanuit de nieuwe kaders worden ingevuld. Monitoring is nodig om inzicht te verkrijgen in de tijdsbesteding en bij te kunnen sturen. Bovendien verlangen de landelijke bestuursafspraken dat gemeenten inzicht geven in de tijdsbesteding aan deze nieuwe bodemtaken.

3.4 Opstellen maximale invulling industrieterreinen

In de regio Midden-Holland liggen verschillende gezoneerde industrieterreinen. Onder de Omgevingswet geldt dat een maximale invulling van de gezoneerde industrieterreinen in de centrale voorziening geluidgegevens (CVGG) moet komen te staan. Met deze maximale invulling voldoet het gezoneerde industrieterrein (precies) aan de grenswaarden.

Het opstellen van een maximale invulling voor deze industrieterreinen is nog niet eerder gedaan. Een verkenning hiernaar wees uit dat de mogelijkheden van activiteiten op de kavels op een gezoneerd industrieterrein een rol spelen. De mogelijkheden van activiteiten op een kavel hebben een relatie met de ruimtelijke ordening. Dit maakt dat de gemeente hierin keuzes heeft. Per kavel verschillen deze keuzes.

De ODMH stemt deze af met de gemeenten. Een dergelijk proces kost tijd. Per gezoneerd industrieterrein zal de benodigde tijd voor het opstellen van de bijbehorende maximale invulling verschillen. Door hier op tijd aan te beginnen is dit voor alle gezoneerde industrieterreinen gereed voor het einde van de wettelijke overgangstermijn tot 31-12-2029.

Naast de veranderingen met betrekking tot geluid als gevolg van de Omgevingswet, zien we dat rechters in toenemende mate kritisch zijn over de manier van toetsing en monitoring van de geluidsnormen. Dit zien we bijvoorbeeld terug in het evenementenbeleid en geluid als gevolg van windmolens. De ODMH zal hier in de toekomst in de advisering en besluitvorming rekening mee houden.

3.5 Doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet

Na de invoering van de Omgevingswet start de uitbouw van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Aangezien bij invoering een basisniveau aan functionaliteit wordt opgeleverd, is de verwachting dat op alle vlakken nog (vergaande) doorontwikkeling nodig is. Ook voor ingebruikname van het DSO wordt al intensief getest door ambtenaren, bedrijven en professionals. Toch zal, op basis van de eerste gebruikerservaringen, na invoering zonder twijfel verder gewerkt moeten worden aan de gebruikersvriendelijkheid en de begrijpelijkheid van het digitale loket.

ODMH beheert voor zijn opdrachtgevers een groot aantal datasets. Deze data gebruiken wij om informatieproducten voor de opdrachtgevers samen te stellen of om omgevingsbeleid te monitoren. Mogelijk zijn niet alle gegevens die nodig zijn voor het DSO of in de samenwerking met ketenpartners al aanwezig of van voldoende kwaliteit. Het geschikt maken van de door de ODMH beheerde datasets

voor het steeds veranderende gebruik door onszelf maar ook door derden zal ook in 2024 een grote inspanning blijven vragen.

4 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Waarschijnlijk is in 2024 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht.

Een van de hoofddoelen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is de positie van de consument te versterken ten opzichte van de bouwende partijen.

Een ander hoofddoel betreft een nieuw systeem van kwaliteitsborging bij bouwactiviteiten.

Dit houdt in dat de bouwbesluittoets bij 'gevolgklasse 1' bouwwerken niet meer door de gemeente wordt uitgevoerd, maar door een gecertificeerde partij. Gevolgklasse 1 zijn kleinere bouwwerken, zoals schuren, aanbouw aan een woning, maar ook één (of meerdere) gehele woning(en). Uit diverse impactanalyses van adviesbureaus blijkt dat het hierbij om ca. 75% van de af te geven bouwvergunningen gaat. Het toezicht op de uitvoering is ook de verantwoordelijkheid van de gecertificeerde partij.

De gemeenten blijven wel bevoegd voor de toetsing aan het Omgevingsplan en voor de behandeling van de dossiers die horen bij de meldingen bij start en oplevering van bouwwerken. Ook de handhaving blijft een gemeentelijke bevoegdheid, waarbij de kwaliteitsborger de mogelijkheid heeft om verzoek tot handhaving in te dienen. Het is daarom van belang dat er geïnvesteerd wordt in de relatie tussen het bevoegd gezag en de kwaliteitsborger.

In tegenstelling tot eerdere plannen valt bij de invoering van de Wkb alleen de nieuwbouw van gevolgklasse 1 onder de Wkb. Na een half jaar gaan ook de andere bouwwerken vanuit gevolgklasse 1 onder de Wkb vallen. Het gaat hierbij dan om bijvoorbeeld verbouw en aanbouw.

De overige gevolgklassen worden, na evaluatie, niet eerder dan vijf jaar na in werking treden van de Wkb onder de nieuwe wetgeving gebracht. Mogelijk is dit pas in 2029.

Gemeenten worden in 2024 door de ODMH goed op de hoogte gehouden van de opgedane ervaringen. Ook wordt in landelijk verband input geleverd door de ODMH.

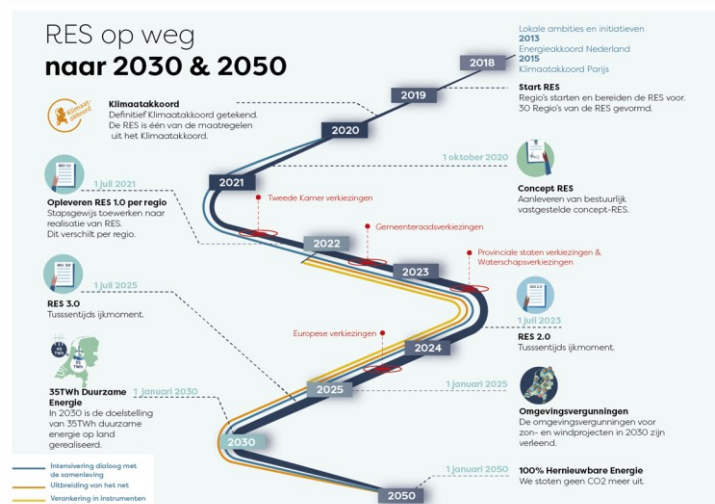
5 Transitieopgaven

5.1 Regionale Energiestrategie (RES) Midden-Holland

De RES beschrijft onder andere hoe en hoeveel duurzame energie de regio wil opwekken, hoe op regionaal niveau de warmtevoorziening er uit ziet in 2030 en hoe de uitvoering hiervan georganiseerd en gemonitord wordt. De ambitie van de regio Midden-Holland is het opwekken van 0,435 TWh aan hernieuwbare elektriciteit in 2030. Op 1 juli 2023 verschijnt een RES Voortgangsdocument, met daarin de voortgang gerapporteerd sinds de RES 1.0 op de thema's elektriciteit, warmte, participatie, lokaal eigendom, monitoring en vooruitblik. Dit herhaalt zich elke twee jaar. Zolang de regio geen nieuwe of aangepaste strategische keuzes maakt in dit proces, verschijnt er geen RES 2.0 (herijking).

Op basis van de zoekgebieden uit de RES 1.0 is een uitnodigingskader opgesteld. Dit bestaat uit een kansenkaart en een afwegingskader. Hiermee kunnen initiatiefnemers de kansrijkheid van vastgestelde zoekgebieden voor zon op land bepalen (kansenkaart) en de wenselijkheid van initiatieven binnen deze zoekgebieden bepalen (afwegingskader). Initiatiefnemers kunnen het uitnodigingskader gebruiken om een vergunningaanvraag te doen voor een zonnepark. Dat moet gebeuren in 2024. In 2025 dienen de vergunningen verleend te zijn voor de projecten om in 2030 de ambitie te halen.

Samen met gemeenten, provincie, waterschappen en maatschappelijke partners is de ODMH onderdeel van de RES-organisatie. Wij werken o.a. aan monitoring, elektriciteit, (financiële) participatie, borging in het ruimtelijke beleid en regionale warmtevoorziening. Mogelijk wordt dit uitgebreid met de uitvoering van 50% lokaal eigendom, het begeleiden en professionaliseren van energie coöperaties of bewonersinitiatieven.

5.2 Warmtetransitie

5.2.1 Verkenningsbuurten: ondersteuning planvorming en participatie

De uitvoering van de Transitievisie Warmte (TVW) zetten we voort. Waar in 2022 en 2023 de meeste gemeenten werken aan isolatieprogramma's en het voorkomen van energiearmoede, zal in 2024 de focus verschuiven naar verkenningsbuurten en wijkuitvoeringsplannen.

De ODMH ondersteunt de gemeenten hierbij actief. Met bijvoorbeeld onderzoek en (GIS-)analyses van de wijk en hun bewoners wordt inzicht gegeven in de motieven om te verduurzamen. Zo kunnen we het participatieproces goed vormgeven en gericht in gesprek te gaan met de inwoners. Hierbij zal een blijvende aandacht zijn voor een inclusieve warmtetransitie (energiearmoede). Ook geven we technisch inhoudelijk advies over zaken als warmtenetten en regelgeving rond duurzame energie. Verder helpen we de gemeenten op projectmatig en uitvoerend vlak.

5.2.2 Wet- en regelgeving collectieve warmtevoorziening

Medio 2024 treedt de nieuwe warmtewet, de Wet Collectieve Warmtevoorziening (Wcw) in werking. Hiermee krijgen de gemeenten een belangrijke regierol en dus een uitvoerende taak erbij. Het doel van de Wcw is om het aspect lokaal eigendom beter te borgen. Het voorstel is om minimaal 50% van het warmtenet in eigendom van de gemeente ofwel een publieke deelneming te hebben.

De uitwerking en toepassing van dit voorstel heeft veel voeten in de aarde voor de gemeenten. Allereerst moeten gemeenten bepalen waar (lokale of regionale) warmtenetten komen. De ODMH kan hier een coördinerende en informerende rol spelen. Zeker gezien onze rol binnen de Regionale Energiestrategie (RES).

Daarnaast treedt in 2024 de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) in werking. Met deze wet krijgen gemeenten de aanwijsbevoegdheid om te bepalen op welke termijn welke wijk van het aardgas af moeten. De ODMH kan gemeenten ondersteunen bij deze nieuwe bevoegdheid door te adviseren en mee te denken over geschikte wijze en termijn voor de buurten en wijken. Onze GIS-voorzieningen ondersteunen hierbij.

5.2.3 Nationale programma's

Halverwege 2022 is het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) gepresenteerd. Het doel is dat we hiermee "sneller, slimmer en socialer" isoleren. Vanuit Actielijn 1 kunnen gemeenten tussen 2023 en 2028 plannen indienen voor de lokale aanpak. Bij goedkeuring van deze plannen kunnen de gemeenten met deze specifieke uitkering hun inwoners ondersteunen bij het isoleren van hun woningen en hiermee uiteindelijk energielabels E, F en G uitfaseren.

De ODMH kan ondersteunen bij het opstellen van de aanvragen en adviseren over de besteding van de subsidies, vormgeving en uitvoering van de aanpak. Ook kan de ODMH adviseren over doelgroepenbenadering, energiearmoede en de toepassing van energiebesparende maatregelen.

5.3 Actualisatie Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

In 2021 hebben de regiogemeenten het Uitvoeringsprogramma bij het Regionaal Verkeers- en Vervoer Plan (UP RVVP) geactualiseerd. In dit programma is n.a.v. het Klimaatakkoord veel meer

aandacht gekomen voor het ontstaan van een duurzame mobiliteitssysteem en voor CO₂ reductie in de mobiliteit. Het UP RVVP wordt in 2025 opnieuw geactualiseerd.

Het huidige UP RVVP bevat ca 40 projecten, waarvan ongeveer de helft gericht is op duurzame mobiliteit. De regiogemeenten zijn bijvoorbeeld bezig om elektrisch rijden te stimuleren door visie te ontwikkelen en proactief laadpalen te plaatsen. Ook wordt een Zero Emissie zone in Gouda georganiseerd en faciliteren de gemeenten logistieke bedrijven uit de regio in de overstap naar zero emissie voertuigen. Daarnaast worden doorfietsroutes geoptimaliseerd en worden bewoners gestimuleerd om duurzamer te reizen.

De ODMH heeft in 2021 de regiogemeenten ondersteund bij de eerste actualisatie van het UP RVVP. De ODMH zorgt, als secretaris van het thema duurzame mobiliteit in de regio, dat de gemeenten kennis en ervaring uitwisselen en zoveel mogelijk samenwerken om de afgesproken projecten uit te voeren. De ODMH begeleidt hiervoor de werkgroep duurzame mobiliteit. Ook monitort de ODMH de voortgang van de projecten en het effect ervan richting de gestelde doelen. In 2024 volgt een brede evaluatie van het UP RVVP.

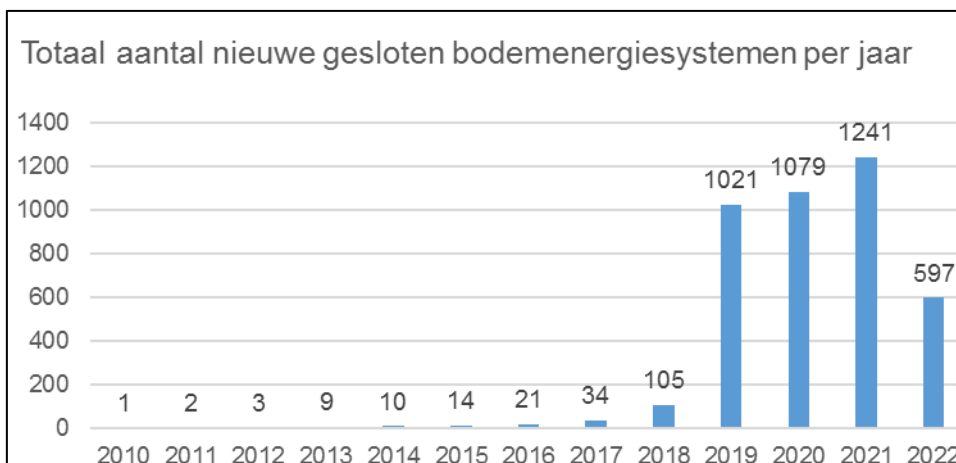
5.4 Bodemenergiebeleid

Bodemenergie is het winnen of opslaan van warmte/kou vanuit de bodem tot 500 meter. Deze systemen worden ook warmtekoudeopslag (WKO) genoemd. Het aanleggen van bodemenergiesystemen is een rendabel alternatief voor aardgas bij het verwarmen en koelen van gebouwen. Voor zogenaamde gesloten bodemenergiesystemen zijn de gemeenten bevoegd gezag en voert de ODMH de taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht. Deze systemen maken gebruik van kunststoflussen die vaak tussen de 150 en 250 meter diep gaan met daarin circulatievloeistof.

De afgelopen jaren is een grote toename van gesloten systemen binnen Midden-Holland zichtbaar. Zie hiervoor ook onderstaande figuur. Voor de aanleg van bodemenergiesystemen gelden enkel nog landelijke regels op het gebied van boorprotocollen en het niet in de weg zitten van naastgelegen systemen. Gemeenten hebben de ruimte om zelf lokaal beleid op te stellen voor bodemenergie in relatie tot de energietransitie, ondergrondse ruimtelijke ordening en bodembescherming. Gezien de toename van systemen en de energietransitie is lokaal beleid steeds relevanter. Zo kan bodemenergie andere collectieve oplossingen in de weg zitten.

Zo moet bijvoorbeeld in de Krimpenerwaard rekening worden gehouden met de winning van drinkwater uit de Lek en het aanwezig zijn van een strategische drinkwatervoorraad in de ondergrond van de Krimpenerwaard. Zeker bij veranderende klimaatomstandigheden blijft het belangrijk om ook in de toekomst voldoende drinkwater met de juiste kwaliteit beschikbaar te hebben.

De ODMH heeft de specifieke inhoudelijke kennis om te adviseren op het gebied van bodemenergiebeleid.

Figuur 1: Aantal nieuwe gesloten bodemenergiesystemen in Midden-Holland, peildatum 10-8-22. Bron: Interne systemen ODMH.

5.5 Ontwikkelingen circulaire economie (CE)

Nederland wil in 2050 volledig circulair zijn en in 2030 moet er 50% minder primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) gebruikt worden¹. In het nationale Uitvoeringsprogramma 2019-2023 staan concrete acties en projecten. Het rijk actualiseert dit programma elke 5 jaar.

Het CE vakgebied is op te delen in 5 ketens: biomassa en voedsel, kunststoffen, maakindustrie, bouw en consumptiegoederen. Gemeenten kunnen CE in alle ketens stimuleren en hebben zelf ook een taak. Als terreineigenaar heeft de gemeente mogelijkheden voor circulair maaibeheer. Veel gemeenten experimenteren met nieuwe toepassingen voor afgevoerd maaisel en bladafval. Omgevingsdiensten hebben de rol deze nieuwe toepassingen in te passen in de bestaande (afval-) wet- en regelgeving.

5.5.1 Beleid en uitvoering worden concreet

Het thema circulaire economie krijgt vanaf 2024 op regionaal niveau steeds meer concreet vorm. Dat komt door nieuwe wet- en regelgeving van de Europese Unie en het Rijk en beleidsimpulsen van de provincie en gemeenten. Bij beleidsadvisering en uitvoering krijgt de ODMH een rol.

De Europese Unie kondigt nieuwe circulaire regels aan. Die moeten verspilling en zwerfafval tegengaan en hergebruik van materialen makkelijker maken. Het verplichte Milieujaarverslag voor grote ondernemingen (MJV-plicht) gaat ook gelden voor MKB-bedrijven. Daarin rapporteren bedrijven ook over grondstoffengebruik en –efficiëntie.

In Nederland werkt het Rijk aan een Circulair Materialenplan (CMP), als opvolger van het Landelijk Afvalplan (LAP3). Dat legt vast hoe duurzaam en circulair burgers en bedrijven afvalstromen verzamelen en verwerken.

De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken samen om circulaire economie een goede plek in de uitvoering te geven en gezamenlijk kennis op te bouwen en werkwijzen te ontwikkelen. Goed gebruik maken van experimenteerruimte en afwijkingsmogelijkheden in wetten en regels vormen hierin een

¹ Op dit moment is nog niet bepaald t.o.v. welk basisniveau deze 50% reductie moet worden behaald.

speerpunt. De Provincie Zuid-Holland ondersteunt de Omgevingsdiensten hierin. Ook in het kader van het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP) heeft het stimuleren van een circulaire economie een plaats. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komen er meer mogelijkheden om innovaties in te passen in wet- en regelgeving. Belangrijk is daarvoor dat gemeenten experimenteerruimte in hun lokale beleid opnemen, zodat er een toetsingskader is om initiatieven in te passen. De ODMH kan hierbij adviseren en regionale afstemming verzorgen.

5.5.2 Vier speerpunten van provincie en gemeenten in Midden-Holland

Vier circulaire onderwerpen vormen in de regio Midden-Holland de speerpunten in de gemeentelijke coalitieakkoorden en uitvoeringsprogramma's voor de periode 2022 – 2026. Dat blijkt uit een inventarisatie onder 52 Zuid-Hollandse gemeenten door de provincie.

- Circulaire principes hanteren bij inzameling en hergebruik van huishoudelijke afval (inclusief kringloopwinkels en reparatievoorzieningen);
- Circulair inkopen en opdrachtgeven (gemeentelijke organisatie en projecten);
- Circulair bouwen opnemen in gebiedsontwikkeling;
- Circulaire economie op bedrijventerreinen bevorderen.

Deze ontwikkelingen werken door in de uitvoering van de bouwtaken, de VTH- taken en de duurzaamheidsadvisering door de ODMH. De Provincie Zuid-Holland heeft een belangrijke rol met subsidieregelingen, netwerkvorming en uitwisseling van kennis en ervaringen.

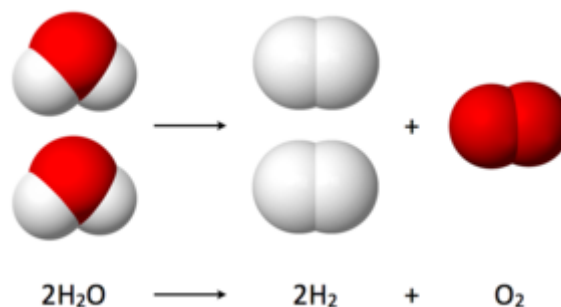
5.6 Waterstof in de regio Midden-Holland

De waterstofketen in Nederland ontwikkelt zich snel. Dit is nodig om steeds meer duurzame stroom uit zon en wind in het energiesysteem te laten passen en flexibel in te kunnen zetten. Door de optredende netcongestie in het land en de wens om zo snel mogelijk onafhankelijk te worden van Russisch gas versnellen de ontwikkelingen rondom waterstof.

Ook in de regio Midden-Holland zijn steeds meer initiatieven. Bijvoorbeeld:

- De productie van groene waterstof door vergassing van bermgras bij Vermeulen Groep Benthuisen;
- Initiatieven van boeren uit Alphen aan den Rijn en Krimpenerwaard om waterstof te produceren en lokaal in te zetten;
- Pilot van Cyclus met een vuilniswagen op waterstof;
- Waterstoftankstation of EnergyHub Waddinxveen;
- en het toepassen van waterstof voor machines op bouwplaatsen.

Daarnaast zijn er aantal landelijke ontwikkelingen die de komende jaren mogelijk van invloed zijn op het ontwikkelen van een waterstofketen in onze regio. Zo komt de waterstofbackbone in 2025/2026 aan de westkant van de regio te lopen. Dit biedt kansen voor een aantal lokale industriële bedrijven om waterstof af te nemen. Eventueel is dit ook interessant voor de piekwarmtevraag van de glastuinbouw en voor delen van de gebouwde omgeving. Daarnaast kunnen clusters van

bedrijven die groene waterstof willen produceren, zoals de boeren uit Krimpenerwaard, mogelijk waterstof leveren aan de waterstofbackbone.

Een andere ontwikkeling is dat het Rijk en de provincie de kansen verkennen voor aanlanding van offshore wind en voor grootschalige waterstofproductie in het gebied Bleiswijk – Zuidplas – Waddinxveen. Hier zijn zowel een hoofdelektriciteitsnet als hoofdwaterstofnet (in ontwikkeling) en een warmtenet (in ontwikkeling) aanwezig. Daarom is het mogelijk interessant om met groene stroom waterstof te produceren en in de waterstofbackbone in te voeren. De restwarmte van de elektrolyse kan dan in het warmtenet door de glastuinbouw worden gebruikt. Er zijn grote uitdagingen om met kabels offshore wind vanuit de kust over duin- en bewoonde gebieden over te brengen naar Bleiswijk. In ieder geval is er interesse vanuit de markt om hier een 300 – 500 MW elektrolyser te realiseren. Voordeel voor de regio is, naast het gebruiken van de restwarmte in de glastuinbouw, dat een productie-unit aan de waterstofbackbone ontstaat die ook breder gebruikt kan worden.

De ODMH ondersteunt de provincie en de regiogemeenten om de bovengenoemde kansen te verkennen. Wij brengen partijen bij elkaar om tot concrete projecten te komen. Zodra er lokale initiatieven ontstaan, onderzoekt de ODMH de mogelijkheden voor de ruimtelijke inpassing en verleent de nodige vergunningen. De verwachting is dat we de komende jaren hier steeds meer werk aan zullen hebben.

5.7 Klimaatadaptatie

Klimaatverandering lijkt sneller te gaan dan eerder voorzien. Het KNMI geeft in haar Klimaatsignaal '21 aan dat de zeespiegel sneller stijgt, droogte is toegenomen en extremere neerslag is te verwachten. De gevolgen hiervan zijn ook in de regio Midden-Holland merkbaar: toenemende wateroverlast, een dijkdoorbraak, verzakkende infrastructuur, toenemende verzilting en hittestress in dichtbebouwd gebied. Gemeenten en de regio bereiden zich voor op deze veranderingen: klimaatadaptatie.

De ODMH heeft samen met de gemeenten de kwetsbaarheden geïnventariseerd met zogenaamde stresstesten. De volgende stap is klimaatadaptatie verankeren in beleid en uitvoering. Dit hebben de gemeenten afgesproken in het bestuursakkoord Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. In hun uitvoeringsagenda's hebben gemeenten acties opgenomen die uiteindelijk leiden tot een klimaatbestendige en water robuuste gemeente.

De ODMH ondersteunt, vanwege gebiedskennis, expertise en beschikbare data, de gemeenten en provincie bij het uitvoeren van deze agenda's. Denk aan het opstellen en actualiseren van lokale hitteplannen, het maken en onderhouden van gebiedspaspoorten, het uitvoeren van klimaattoetsen bij ruimtelijke plannen en het implementeren van het convenant klimaat adaptief bouwen. De actualisatie van de stresstesten in 2023 en 2024 zal leiden tot nieuwe risicodialogen met de stakeholders en het updaten van de uitvoeringsagenda's in de gemeenten.

5.8 Advisering duurzaamheid door Bouw- en Woningtoezicht

Het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen is een belangrijke taak voor gemeenten.

Afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) toetst aan en houdt toezicht op wet- en regelgeving rondom de bouw.

Afdeling Bouw- en woningtoezicht kan gemeenten ondersteunen bij het bereiken van hun duurzaamheidsopgaven. Zij adviseert reeds over het verduurzamen van monumenten, zoals het plaatsen van zonnepanelen en isolatiemogelijkheden .

5.9 Vergunningverlening agrarisch

In 2030 moet 20% groen gas worden opgewekt. Ook in ons gebied zal dat merkbaar zijn. De verwachting is dat het hierdoor meer (micro)mestvergisters operationeel zullen worden. Hiermee hangt samen dat de derogatiebepaling voor de landbouw (de uitzondering dat er meer mest in de bodem mag worden geïnjecteerd dan elders in de EU) de komende jaren in stappen wordt afgebouwd. Ook hierdoor zal er meer behoefte zijn aan mestverwerking. Vanuit de agrarische vergunningverlening worden deze ontwikkelingen nauwlettend gevolgd.

5.10 Monitoring duurzaamheid

Gemeenten in Midden-Holland hebben hun duurzaamheidsambities voor 2030 en/of 2050 steeds meer uitgewerkt in programma's, plannen en beleid. Daarnaast breidt het scala aan nationale monitoring dashboards steeds verder uit en het is dan ook beter mogelijk een beeld te schetsen over thema's die voorheen niet inzichtelijk waren, zoals mobiliteit. Monitoring krijgt hierdoor meer aandacht en wordt ingezet om te leren welke aanpakken succesvol zijn en kan helpen beleid bij te sturen.

Meerdere gemeenten zijn in 2022 al gestart met het monitoren van duurzaamheidsthema's. Deze trend zal in 2023 en 2024 voortgezet worden. Voor iedere gemeente vraagt dit om maatwerk. Zo maakt Alphen aan de Rijn voor de jaarrapportage gebruik van de ODMH CO₂ projectenmonitor, terwijl Gouda hulp wil van de ODMH om een dashboard voor inwoners in te richten. Ook binnen de Regionale Energiestrategie neemt het rapporteren op de voortgang een prominente plek is. De monitoring laat zien hoe ver de regio nog is verwijderd van de gestelde ambities voor hernieuwbare opwek in 2030.

Daarnaast is het ook de wens van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) een monitor op te stellen met hulp van ODMH. De ODMH is eigenaar van veel data en heeft ervaring met de verwerking hiervan waardoor we een logische partner zijn bij het uitvoeren van monitoring.

6 Digitalisering en overheidscommunicatie

6.1 Doorontwikkeling digitale dienstverlening

Nederlanders hebben steeds hogere verwachtingen van de digitale dienstverlening van de overheid. Waar burgers voorheen voorkeur hadden voor briefpost, zien we in toenemende mate dat burgers vragen om digitale communicatie. Het ministerie van BZK is van plan om per 1 januari 2024 burgers ook het wettelijke recht te geven om digitaal te communiceren met de overheid (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). Ook op basis van Europese regelgeving zal de dienstverlening van de ODMH verder moeten digitaliseren: de Single Digital Gateway (SDG) verplicht de ODMH om de dienstverlening goed vindbaar te maken en in sommige gevallen ook aan te bieden in het Engels. Aangezien te zijner tijd een groot gedeelte van onze dienstverlening via het Digitaal Stelsel Omgevingswet loopt, zal dit ook landelijk een grote inspanning vragen.

Het heeft de voorkeur van de ODMH gebruik te maken van landelijke e-overheidsbouwstenen voor communicatie met inwoners en bedrijven. De hiervoor benodigde voorzieningen zijn in beheer en worden doorontwikkeld door Logius². Helaas zien we dat de functionele behoefte van de ODMH nog steeds niet voldoende aansluit op hetgeen dat door Logius wordt geleverd. Mocht dit het geval blijven, kiezen we mogelijk voor een leveranciersoplossing.

6.2 Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Door deze wet moet de overheid meer doen aan actieve openbaarmaking en transparantie.

Het uitgangspunt is dat informatie in principe uit eigen beweging openbaar wordt gemaakt. De ODMH moet vrijwel alle vergunningen, andere beschikkingen en documenten openbaar maken. Dat moet binnen twee weken na vaststelling. Deze verplichting wordt de komende jaren gefaseerd ingevoerd.

Dit heeft gevolgen voor de werkprocessen van de ODMH. De documenten moeten worden geanonimiseerd voordat ze op internet worden geplaatst. Niet alle documenten kunnen zondermeer openbaar worden gemaakt, er is vaak een afweging nodig. In sommige gevallen zal nog besluitvorming nodig zijn over de openbaarmaking van een document, bijvoorbeeld wanneer de verwachting bestaat dat een derde bezwaar heeft tegen openbaarmaking. Tegen deze besluiten kunnen vervolgens rechtsmiddelen worden aangewend (bezwaar en beroep mogelijk). De Woo betekent ook dat alle informatie digitaal en duurzaam toegankelijk moet zijn. Het archief moet dus op orde zijn.

Het is aannemelijk dat door de vereiste actievere openbaarmaking meer werk ontstaat voor de ODMH op dit vlak. Door het Rijk worden werkzaamheden in het kader van de Woo per 2022 (gedeeltelijk) gecompenseerd via het gemeentefonds.

6.3 Chemische bodemkwaliteit in de Basisregistratie Ondergrond (BRO)

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is een centrale registratie met publieke gegevens over de Nederlandse ondergrond. Overheden leggen voor dezelfde objecten dezelfde, betrouwbare, algemene gegevens vast. Dit is wettelijk verankerd in de Wet Basisregistratie Ondergrond.

Vanuit één centrale digitale plek, de landelijke voorziening, kunnen gebruikers gegevens opvragen voor informatie over bodem en ondergrond. Niet alle data en informatie hoeft in één keer worden

---

² Logius is een dienst van het ministerie van BZK en beheert generieke ICT-voorzieningen.

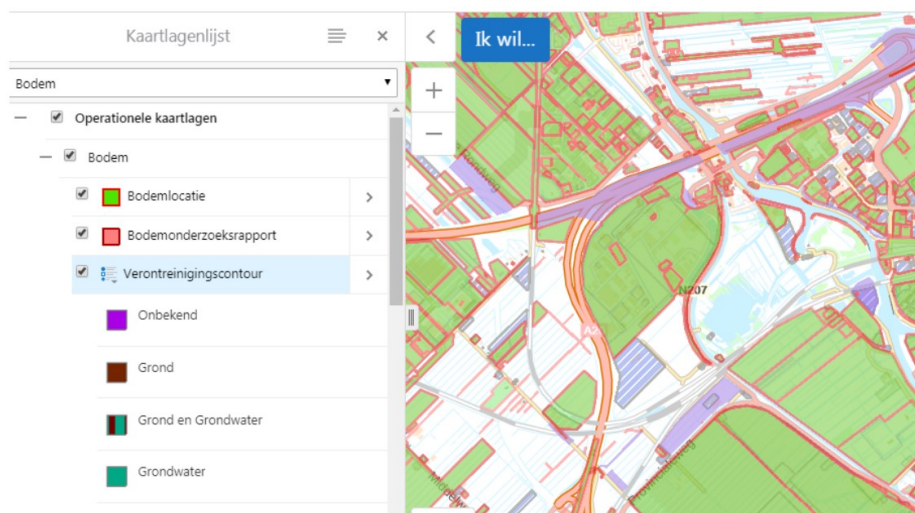
aangeleverd en opgenomen; de BRO bestaat uit verschillende fasen met tranches. De eerste fase bestaande uit vier tranches is reeds in 2022 afgerond. Deze fase ging onder meer over algemene bodem/ondergrondkaarten, boorbeschrijvingen en grondwatergebruikssystemen.

De tweede BRO-fase gaat van start vanaf 1 januari 2024 met een eerste tranche voor (chemische) bodemkwaliteit. Het gaat dan om bijvoorbeeld stofanalysegegevens van bodemonderzoeken maar ook besluiten over bijvoorbeeld saneringslocaties. Deze gegevens en informatie is beschikbaar bij de ODMH omdat wij alle gemeentelijke taken voor chemische bodemkwaliteit namens de gemeenten uitvoeren. Hierbij hebben wij alle gegevens al digitaal in ons *bodeminformatiesysteem* (BIS) staan. De organisatie achter de BRO geeft aan de koppeling te (onder)zoeken met bestaande registratiesystemen zoals ons BIS. De ODMH volgt deze ontwikkeling actief en houdt hiermee al rekening bij het vastleggen en opslaan van gegevens.

6.4 Uitbreiden Bodematlas

De ODMH heeft een extern beschikbare bodematlas met daarin veel kaarten over de bodem. Daarnaast heeft deze atlas ook diverse functionaliteiten zoals het automatisch opvragen en downloaden van bodemonderzoeken. Dit voorkomt ons veel werk in dienstverlening en biedt voor externe partijen veel openbaar beschikbare informatie.

Vanwege ontwikkelingen zoals de Omgevingswet gaan we de bodematlas uitbreiden met nieuwe kaarten. Dit zijn bijvoorbeeld de nieuwe bodemkwaliteitskaart, een grondstromenkaart en meer ondergrondkaarten. Ook breiden we de functionaliteit van de atlas uit. Zo gaan we onder meer de onderzoeksvragen van het aankomende bodemvooronderzoek (NEN5725) koppelen met de beschikbare kaartlagen en rapporten.

Minder telefoontjes bij Omgevingsdienst Midden-Holland door online bodemkaarten

7 Overige onderwerpen

7.1 Stikstofproblematiek

De komende jaren blijft de stikstofproblematiek veel aandacht vragen. Doordat veel natuurgebieden met teveel stikstof worden belast, moet er een forse reductie plaatsvinden. Eind 2022 heeft het kabinet de hoofdlijnen van het komende beleid uiteengezet³. Het komende decennium wordt hier uitvoering aan gegeven. In eerste instantie worden honderden piekbelasters (zowel agrarische als industriële bedrijven) opgekocht. Hierdoor ontstaat ruimte om de zogenaamde PAS-melders te legaliseren⁴ en bouwactiviteiten te ontplooiën (huizenbouw, wegaanleg, enz.). Bedrijven nabij natuurgebieden moeten innoveren of (vrijwillig) stoppen. Zij krijgen anders te maken met extra strenge milieueisen. Vergunningaanvragen voor alle typen emissiearme stalsystemen moeten worden beoordeeld. Een en ander betekent een forse toename van de werklast voor de (agrarische) vergunningverlening bij de ODMH.

7.2 Aanpak ondermijning

Naar aanleiding van diverse onderzoeksrapporten wordt meer aandacht gevraagd voor het thema ondermijning. Een gerichte en gecoördineerde aanpak tegen ondermijning is noodzakelijk.

Zowel Milieu-handhavers als BWT-handhavers komen in de hele regio bij veel bedrijven, panden en woningen en zien regelmatig misstanden die met ondermijning te maken kunnen hebben. Juist onze regionale functie maakt dat de samenwerking met diverse partners zo belangrijk en waardevol is.

In 2024 zal de rol van de ODMH ten aanzien van de regionale samenwerking op gebied van milieucriminaliteit en ondermijning verder worden geconcretiseerd. Een integrale benadering staat daarbij centraal.

7.3 Grondwaterkwaliteit en Europese Kaderrichtlijn Water

Het doel van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. Dit geldt zowel voor oppervlaktewater en grondwater. De KRW is Europese regelgeving die door alle lidstaten wettelijk is verankerd.

In Nederland lopen we achter op schema om de doelen in 2027 te behalen, ook voor grondwater. Wanneer de doelen niet behaald worden, kan dit vanuit Europe leiden tot mogelijke maatregelen of restricties.

De uitdaging om de KRW te behalen is ook relevant voor de gemeenten. Bodem en water zijn namelijk één integraal systeem. Fosfaat- en nitraatuitspoeling uit de landbodem is bijvoorbeeld een van de hoofdoorzaken van onvoldoende ecologische waterkwaliteit.

---

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/25/voortgang-integrale-aanpak-landelijk-gebied-en-opvolging-uitspraak-raad-van-state-over-porthos>

⁴ PAS-melders zijn bedrijven die zo weinig stikstof uitstoten, dat volgens het Programma Aanpak Stikstof (PAS) er geen vergunning nodig was, maar dat hiervoor een melding volstaat. De Raad van State heeft in 2019 deze regeling ongeldig verklaard, waardoor de PAS-melders toch over een vergunning hadden moeten beschikken, maar door dat niet te hebben illegaal werkzaam werden.

De ODMH gaat nauwer samenwerken met ketenpartners zoals waterschappen en drinkwaterbedrijven over dit onderwerp.

7.4 Water en bodem sturend

Het Rijk stelt dat 'water en bodem sturend' moeten zijn bij de ruimtelijke inrichting. In Nederland lopen we al enige tijd tegen de grenzen aan van het water- en bodemsysteem. Het ruimtelijk ordenen van de ondergrond wordt verplicht. Er komt een richtinggevend kader voor gebiedsontwikkeling en keuzes die gemeenten maken. Gemeenten worden verplicht de ondergrond in kaart te brengen en in omgevingsvisies een paragraaf bodem en ondergrond op te nemen.

De komende jaren worden de kaders verder uitgewerkt. De ODMH houdt de ontwikkelingen bij en helpt gemeenten bij het verder vormgeven van 'water en bodem sturend'. Door de ondergrond in kaart te brengen, ontstaat inzicht in het natuurlijke systeem. Om de bodem vitaal te houden, moet deze zo min mogelijk worden afgedekt. De ODMH brengt in kaart waar het wenselijk is om maatwerkregels te stellen, bijvoorbeeld bij sanering van verontreinigde bodem. Verder bereiden we ons voor op de ontwikkelingen in het kader van gezonde en vitale bodems vanuit de EU bodemstrategie 2030. Deze zullen naar verwachting op termijn concreter worden.

Het Rijk geeft aan dat er geen specifieke extra middelen beschikbaar worden gesteld. Met gemeenten en de andere regio's in Zuid-Holland verkennen wij de mogelijkheden.

7.5 Huisvestingsverordening

Gemeenten willen onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste op de woningmarkt bestrijden. De Huisvestingswet biedt mogelijkheden om in een huisvestingsverordening wijzigingen in de woningvoorraad vergunningsplichtig te stellen.

Deze vergunningen zijn op nationaal niveau geregeld in de Huisvestingswet 2014 en kunnen nader worden uitgewerkt in lokale gemeentelijke verordeningen. Het doel is de woonruimtevoorraad te reguleren en beschermen. Eigenaren zijn verplicht deze vergunningen aan te vragen als zij hun zelfstandige woonruimte wijzigen. Gemeenten krijgen op deze manier meer signalen van situaties die onrechtmatig zijn. Het is van belang is om toezicht op de huisvestingsverordening te houden om op te kunnen treden.

De ODMH onderkent de behoefte bij gemeenten om grip op de woningvoorraad te houden en kan ondersteunen bij vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften o.g.v. de gemeentelijke huisvestingsverordening. De ODMH kan tevens gemandateerd worden om naast het bestuursrechtelijke handhavingstraject een bestuurlijke boete op te leggen. Inmiddels hebben Bodegraven-Reeuwijk en Zuidplas er voor gekozen deze taak bij de ODMH te beleggen.

7.6 Erfgoed brede advisering

Brede advisering en samenwerking tussen specialisten wordt steeds meer gevraagd. De ODMH gaat actief om met deze ontwikkeling. Archeologie, monumenten, cultuurhistorie, maar ook ecologie (historisch groen) en ondergrond hebben veel raakvlakken en worden geschaard onder de noemer erfgoed. We zetten in op integrale erfgoed brede advisering met als toegevoegde waarde kennisdeling en -ontwikkeling en samenwerking. Toegepaste kennis op deze thema's ontwikkelen we verder binnen de ODMH.

De ODMH wil input leveren bij het bepalen van bv. monumentenbiotopen binnen de omgevingsplannen. Deze ontwikkeling vloeit tevens voort uit de Omgevingswet. Daarnaast gaan wij verder met onze adviserende rol voor het verduurzamen van monumenten.

7.7 Implementatie asbestrichtlijn bij tijdelijke uitplaatsing grond

Asbest is een belangrijk onderwerp bij werkzaamheden in de bodem. Hiervoor gelden strenge regels die garanderen dat werknemers geen gezondheidsrisico door asbest lopen. Vaak moet om deze risico's uit te sluiten asbestonderzoek uitgevoerd worden.

Recentelijk is een richtlijn opgesteld die nauwkeurig beschrijft wanneer asbestonderzoek nodig is bij de tijdelijke uitplaatsing van grond. Dit voorkomt regelmatig het doen van onderzoek wanneer daar geen aanleiding voor is. Hierdoor besparen gebruikers van de richtlijn kosten en tijd. Deze richtlijn is opgesteld met een consortium van partijen waaronder Rijkswaterstaat Bodem+ en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Veel partijen in onze regio zoals Stedin maken al gebruik van de richtlijn.

De ODMH brengt deze richtlijn in bij de gemeenten en gebruikt deze als zij bodemonderzoek laat uitvoeren. Dit voorkomt onnodig asbestonderzoek waar dat echt niet nodig is.